

Az vagy, amit megeszel

Hogyan formálnak át és tesznek tönkre minket szívünk megtúrt bálványai?

Szerdai háziifi

Suhai György

2014.04.11.

Kire hasonlítasz? Kire emlékeztetsz? Kinek a jellemvonásait hordozod magadon?

Illusztráció: Shrek 1-ből egy éjs zakai beszélgetés számár és az elvarázsolt Fióna hercegnő között a fészkerben...

„Az vagy, amit megeszel” – mondja számár Fiónának, Shrek jövődöbeliének, egy „lelkigondozói” beszélgetésben és azt kell, hogy mondjam, bizony ennek a számárnak nagyon is igaza van. A Biblia számos helyen beszél arról a nagyon egyszerű és logikus lelki törvényszerűségről, hogy *olyanná fogunk válni, mint az, akit vagy amit imádunk*. Annak jellemvonásai fognak egyre jobban kirajzolódni rajtunk, akit a legjobban szeretünk, akibe szerelmesek vagyunk. Az fog leginkább formálni bennünket, akinek vagy aminek lelkileg elkötelezzük magunkat, vagyis aki vagy ami a szívünk legdrágább kincsévé válik. Így van ez a szerelmesek, házaspárok¹ esetében és így van ez a lelki dolgokban is. *Vagy Krisztust imádjuk és ennek következtében Krisztus fog egyre inkább kiabárolódni rajtunk, vagy valamilyen bálványt imádunk és annak jellemvonásai fognak visszatükrözödni rólunk. Az előbbi az üdvösségünkre van, az utóbbi a pusztulásunkhoz vezet.* Vagy Isten dicsőségét sugározzuk magunkból vagy a bálványaink szégyenét és gyalázatát. Isten arra teremtett bennünket, hogy az ő dicsőségének visszatükrözöi legyünk, mi pedig, elfelejtkezve eredeti rendeltetésünkről, olyan sokszor felcseréljük Isten dicsőségét valamely hitvány bálvány fakó árnyékára. Nézzük hát, hogyan bomlik ki ez a tanítás a Szentírásban.

Ézsaiás 6²

Ézsaiás Isten mennyei tróntermébe, a Nagy Király színe elé idéztetik és miután bűneitől megtisztítottatik, Isten egy furcsa küldetéssel bízza meg őt:

¹ Sőt kutyák és gazdijaik esetében is!

² A jelen tanulmányban leírtak, különös tekintettel Ézsaiás 6. fejezetének magyarázata Greg Beale, *We Become What We Worship* (Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 2008) c. kiváló munkájára épülnek.

Ézs 6:8-10 És hallám az úrnak szavát, a ki ezt mondja vala: Kit küldjek el és ki megyen el nekünk? Én pedig mondek: imhol vagyok én, küldj el engemet!⁹ És monda: Menj, és mondd ezt e népnek: Hallván halljatok és ne értsetek, s látván lássatok és ne ismerjete; ¹⁰ Kővéritsd meg e nép szívét, és füleit dugd be, és szemeit kend be: ne lásson szemeivel, ne halljon füleivel, ne értsen szívével, hogy meg ne térjen, és meg ne gyógyuljon.

Ez első hallásra igen keményen hangzik. Ézsaiás prófétai szolgálata nem a nép üdvösségét, hanem pusztulását hivatott előidézni. Azt hiszem, nem sokan vállalkoznának egy ilyen küldetésre.

Ézsaiás lelkiekben már készen áll a küldetésre, hiszen a legnagyobb akadály elhárult: tisztátalan volta, még pontosabban ajkának tisztátalansága. E nélkül a megtisztulás nélkül nem tudna megfelelőképpen beszélni Istenről, nem tudna tiszta Igét szólani, azaz nem tudná azt mondani a népnek, amit Isten a szájába ad. Ézsaiás tehát nem csupán Isten jellemét kell, hogy tükrözze a nép felé, hanem Isten Ígését is kell, hogy szólja, minden kompromisszum nélkül. Egész valója, egész szolgálata Isten tisztaságát, szentségét és dicsőségét kell, hogy felragyogtassa ennek a népnek, amely mindenféle tisztátalanságba és szentségtelenségbe van belemerülve. Nézzük akkor, pontosan miben is állt Ézsaiás prófétai küldetése.

Először is, mire mondja a Szentírás, hogy szemük van, de nem látnak, fülük van, de nem hallanak? A *bálványokra!* Figyeljük, mit mond a 115. Zsoltár:

Zsolt 115:1-7 Nem nekünk Uram, nem nekünk, hanem a te nevednek adj dicsőséget, a te kegyelmedért és hívségedért!² Miért mondanák a pogányok: Hol van hát az ő Istenök?³ Pedig a mi Istenünk az égben van, és a mit akar, azt mind megcselekszi.⁴ Azoknak bálványa ezüst és arany, emberi kezek munkája.⁵ **Szájok van, de nem szólnak; szemeik vannak, de nem látnak; Füleik vannak, de nem hallanak; orruk van, de nem szagolnak; Kezeik vannak, de nem tapintanak; lábaik vannak, de nem járnak, nem szólnak az ő torkukkal.**

Ugyanerről olvasunk a 135. Zsoltárban:

Zsolt 135:15-17 A pogányok bálványai ezüst és arany, emberi kezek alkotásai.¹⁶ **Szájok van, de nem beszélnek, szemeik vannak, de nem látnak; Füleik vannak, de nem hallanak,** és lehellet sincsen szájokban!

Majd rögtön azzal folytatja a Zsoltáros a 115. Zsoltár 8. versében, hogy *„Hasonlók lesznek azokhoz készítők, és mindazok, a kik biznak bennök!”* Vagyis a bálványimádók a bálványaik jellemvonásai

fognak megjelenni, egyre láthatóbb módon. Ezt a törvényszerűséget említi a 2 Kir 17 is, mely a 722-es asszír fogság lelki okait taglalja:

2 Kir 17:12-15 És a bálványoknak szolgáltak, a kik felől az úr azt parancsolta volt nékik: Ezt ne cselekedjétek.¹³ És mikor bizonyóságot tett az úr Izráelben és Júdában minden prófétája és minden látnoka által, ezt mondván: Térjete meg a ti gonosz útaitokról, és őriztétek meg az én parancsolataimat és rendeléseimet, az egész törvény szerint, a melyet parancsoltam a ti atyáitoknak; és a melyet ti hozzátok küldöttem az én szolgálaim, a próféták által:¹⁴ Akkor nem engedelmeskedtek, hanem megkeményítették az ő nyakokat atyáik makacssága szerint, a kik nem hittek az úrban, az ő Istenökben.¹⁵ Sőt megvetették az ő rendeléseit és szövetségét, a melyet atyáikkal kötött, és az ő bizonyágtételeit, a melyekkel megintette őket, **és hiábavalóságot követvén, magok is hiábavalókká lettek**, és a körülöttök való pogányok után indultak, a kik felől pedig azt parancsolta nékik az úr, hogy azokat ne utánozzák.

Vö. Jer 2:5. Erről beszél Hóseás is:

Hós 9:10 Mint szőlőfürtöket a pusztában, úgy találtam Izráelt; mint a fügefafa első termésének zsengejét, úgy néztem a ti atyáitokat; de bementek Baál-Peorhoz és a gyalázatosnak adták magokat, **és olyan útálatossá váltak, mint amit szerettek.**

Mi tehát Ézsaiás küldetésének a célja? Az, hogy olyanná tegye „ezt a népet,”³ amilyenek az ő bálványaik, akiket az élő Isten helyett imádnak! Ez Isten ítéletének a kezdete. Na de miért súlytja Isten ilyen kemény ítélettel a népet? Mielőtt azt hinnénk, hogy Isten ítélete túl kemény, szeszélyes vagy netán igazságtalan, nézzük meg az előzményeket.

Az Ézs 1-5 fejezetekből világosan kiderül, hogy a nép súlyosabbnál súlyosabb bűnöket követ el és immár hosszú évtizedek óta bálványokat imád. Elhagyták Urukot és Hitvesüket, idegen „szeretőikkel” paráználkodnak és azokban lelnek gyönyörűséget, azoktól várnak megelégedést, az Úr helyett.

Ézs 1:29 Mert szégyen éri őket a cserfákért, a melyekben gyönyörködétek, és pirulni fogtok a kertek miatt, a melyeket kedveltek.

Ézs 2:8 És betelt földje bálványokkal, és kezeik csinálmányának hajolnak meg, mit ujjaik csináltak.

³ Isten nem tekinti többé Israel népét a saját népének. Olyan ez, mintha egy férj nem úgy beszélne a házastársáról, hogy „a feleségem” vagy „a drágám,” hanem úgy, hogy „ez a nő.” Ez a teljes elhidegülés, elidegenedés jele.

Ézs 2:20 Ama napon odadobja az ember ezüst bálványait és arany bálványait, miket magának csinált, hogy azok előtt meghajoljon, a vakondoknak és denevéreknek,

Isten már hosszú évtizedeken, sőt évszázadokon át figyelmeztette, kérlelte az ő népét, hogy ne imádjanak idegen isteneket és forduljanak el tőlük és térjenek vissza szerető Hitvesükhöz, de hiába, ld. a fent idézett 2 Kir 17-et. A legkülönbözőbb természeti és egyéb csapásokkal próbálta meg észhez téríteni őket,⁴ Izrael népe azonban makacsul kitartott bálványai mellett és továbbra is tőlük várta legmélyebb vágyai, legalapvetőbb szükségletei megelégtetését, tőlük várt örömet, boldogságot, békességet, biztonságot, fontosságot, megbecsülést stb. (ld. a gyökérbálványokról szóló alkalmat).⁵ Hiába küldte hozzájuk Isten az ő prófétáit, nem hallgattak azokra sem.

Jer 7:25-26 Attól a naptól fogva, a melyen kijöttek a ti atyáitok Egyiptom földéből e mai napig küldtem hozzátok minden én szolgálmat, a prófétákat napról-napra, szüntelen küldöttem;²⁶ De nem hallgattak reám, és fülöket sem hajtották felém; hanem megkeményítették nyakukat, és gonoszabban cselekedtek, mint az ő atyáik!

Azt mondja Jeremiás, hogy így volt ez már a kezdetektől fogva, az Egyiptomból való csodálatos szabadulástól egészen a fogságba vitelig (Jeremiás idejéig)! És itt gondolhatunk az aranyborjú elkészítésére rögtön az Egyiptomból történő szabadulás után (Ex 32), a Moáb lányaival való paráználkodásra az ígéret földjének küszöbén, a pusztai vándorlás végefelé (Num 25) és az egyéb idegen istenek imádatára, amelyben már a pusztában vándorló népnek is része volt. Izrael történetének eme sötét kezdeti időszakát idézi fel István, első vértanú is védőbeszédében (az Ám 5:25-27-et idézve):

ApCsel 7:39-43 A kinek nem akartak engedni a mi atyáink, hanem eltaszták maguktól, és szívökből Egyiptom felé fordulának,⁴⁰ Ezt mondván Áronnak: Csinálj nekünk isteneket, kik előttünk járjanak: mert ez a Mózes, ki minket Egyiptom földéből kihozott, nem tudjuk, mi történt ő vele.⁴¹ És borjúképet csinálának azokban a napokban, és áldozatot vivének a bálványnak, és gyönyörködének az ő kezeik csinálmányaiban.⁴² Az Isten pedig elfordula, és adá őket, hogy szolgáljanak az ég seregének; a mint meg van írva a próféták könyvében: Vajjon áldozati barmokat és áldozatokat hoztatok-é nékem negyven esztendeig a pusztában, Izraelnek háza?⁴³ Sőt inkább hordoztatok a Molok sátorát, és a ti isteneknek, Remfánnak csillagát, a képeket, melyeket csináltatok, hogy azokat imádjátok...

Kiderül ebből az idézetből az is, hogy Isten maga is kiszolgáltatta bálványaiiban gyönyörködő népét az ő bálványainak (42. vers), mely egy újabb nagyon fontos mozzanata Isten ítéletének.⁶ Ugyanezt az alapelvet erősíti meg a Zsoltáros:

⁴ Ezen előre megjövendölt csapások részletes leírását ld. pl. a Lev 26-ban.

⁵ Az alkalom címe: *Mi a te bálványod?*

⁶ Erre az alapelvre utal Ez 20:25,39; Jer 44:25; Ám 4:4.

Zsolt 81:8 (81:9) Hallgass én népem, hadd tegyek bizonysgot ellened! Oh Izráel, ha te meghallgatnál engem!⁹ (81:10) Ne legyen te nálad idegen isten, és az idegen isten előtt meg ne hajolj!¹⁰ (81:11) Én, az úr vagyok a te Istened, a ki kihoztalak téged Égyiptom földéről: nyisd szét a te szájad és betöltöm azt.¹¹ (81:12) De nem hallgatott népem az én szómrá, és Izráel nem engedelmeskedett nékem.¹² (81:13) **Ott hagytam azért őt szívöknek keménységében, hogy járjanak a magok tanácsa szerint.**¹³ (81:14) Oh, ha az én népem hallgatna reám, s Izráel az én utaimon járna!

Erről beszél Pál is a Római levél első fejezeteiben:

Róm 1:20-28 Mert a mi Istenben láthatatlan, tudniillik az ő örökké való hatalma és istensége, a világ teremtésétől fogva az ő alkotásaiból megértetvén megláttatik; úgy, hogy ők menthetetlenek.²¹ Mert bár az Istent megismerték, mindazáltal nem mint Istent dicsőítették őt, sem néki hálákat nem adtak; hanem az ő okoskodásaikban hiábavalókká lettek, és az ő balgatag szívök megsötétedett.²² Magokat bölcseknek vallván, balgatagokká lettek;²³ **És az örökkévaló Istennek dicsőségét felcserélték a mulandó embereknek és madaraknak és négylábú állatoknak és csúszó-mászó állatoknak képmásával.**²⁴ **Annakokáért adta is őket az Isten szívök kívánságaiban tisztátalanságra, hogy egymást testét megszeplősítsék;**²⁵ Mint a kik az Isten igazságát hazugsággá változtatták, és **a teremtett dolgokat tisztelték és szolgálták a teremtő helyett, a ki mind örökké áldott. Amen.**²⁶ **Annakokáért adta őket az Isten tisztátlan indulatokra;** mert az ő asszonynépeik is elváltoztatták a természet folyását természetellenesre.²⁷ Hasonlóképen a férfiak is elhagyván az asszonynéppel való természetes élest egymásra gerjedtek bujaságukban, férfiak férfiakkal fertelmeskedvén, és az ő tévelygésöknek méltó jutalmát elvevén önmagokban.²⁸ **És a miképpen nem méltatták az Istent arra, hogy ismeretökben megtartsák, azonképpen oda adta őket az Isten méltatlan gondolkozásra, hogy illetlen dolgokat cselekedjenek;**

E fenti idézetek Isten, népe iránti, rendkívüli türelméről, hosszútűréséről tanúskodnak. És arról is, hogy noha Isten türelme hosszú ideig tart, de nem végtelen. Ézsaiás idejére elérkezett az a pillanat, amikor Isten türelme, úgy mond, véget ért.

Ézs 65:2 Kiterjesztém kezeimet egész napon a pártos nép után, a mely nem jó úton járt gondolatainak nyomán.³ A nép után, mely ingerel engem szemtől szembe, szüntelenül, kertekben áldozik, és téglákon szerez jóillatot,⁴ Mely a sírokhoz ül, és a barlangokban hál, a disznóhúst eszi, és fertelmes leves van tálaiban,⁵ Mely ezt mondja: Maradj otthon, ne jöjj hozzám, mert szent vagyok néked; e nép füst az orromban és szüntelen égő tűz.⁶ imé, feliratott előttem: **nem hallgatok, csak ha előbb megfizetek, megfizetek keblökben:**⁷ **Vétkeitekért és atyáitok vétkeiért mind együtt, szól az úr, a kik hegyeken tettek jóillatot és halmokon csúfoltak engemet meg, és visszamérem először jutalmokat keblökre.**

Isten úgy határozott, hogy megítéli az ő népét. Ézsaiás tehát azért idéztetik a Nagy Király mennyei tróntermébe, hogy végrehajtsa ezt az ítéletet. Az Ézs 6:9-10-et valahogy úgy lehetne mai

szóhasználattal átfogalmazni, hogy mintha Isten azt mondaná a népének: „*Ennyire szeretitek a bálványaitokat? Ennyire ragaszkodtok hozzájuk? Rendben van, akkor ti is olyanokká fogtok válni, mint azok!*” Isten teljesen kiszolgáltatja őket az ő bálványaiknak, és ennek következtében teljesen olyanokká is fognak válni, mint bálványaik (ha ugyan nem váltak már olyanokká eddig). Ez pedig, ahogy fentebb is jeleztem, már Isten ítéletének a kezdete. Az ítélet kiteljesedése pedig a nép majdnem teljes elpusztulása és fogságba vitele lesz az Asszír illetve a Babiloni birodalom által (ld. Ézs 1:25, 27-28; 2:11-12; 4:2-3; 5:13). Erre vonatkozik Ézsaiás próféta kérdése is küldetése bejelnetésének elhangzása után:

Ézs 6:11 És én mondék: Meddig léssen ez Uram?! És monda: Míg a városok pusztán állanak lakos nélkül, és a házak emberek nélkül, s a föld is pusztá léssen;¹² És az úr az embert messze elveti, s nagy pusztaság léssen a földön:

Úgy tűnik tehát, mintha Isten egy ideig valamilyen módon fékezne a bálványok pusztító hatását, mintha védené az ő népét attól, hogy teljesen tönkretegyék őket bálványaik. Azonban egyszer eljön a pillanat, amikor Isten visszavonja ezt a védelmet, melynek következtében a bálványimádók egészen kiszolgáltatottá válnak bálványaik kénye-kedvének.⁷ Erre utal a 5. fejezetben található példázat is Isten szőlőjéről, mely Izrael népét jelképezi. Így énekel Ézsaiás próféta Isten szőlőjéről:

Ézs 5:1-6 Hadd énekelek kedvesemről, szerelmesemnek énekét az Ő szőlőjéről!
Kedvesemnek szőlője van nagyon kövér hegyen;² Felásta és megtisztítá kövektől, nemes vesszőt plántált belé, és közepére tornyot építtetett, sőt benne már sajtót is vágatott; és várta, hogy majd jó szőlőt terem, és az vadszőlőt termett!³ Mostan azért, Jeruzsálem lakosai és Júda férfiai: ítéljetez köztem és szőlőm között!⁴ Mit kellett volna még tennem szőlőmmel; mit meg nem tettem vele? Miért vártam, hogy jó szőlőt terem, holott vadat termett?!⁵ Azért most tudatom veletek, hogy mit teszek szőlőmmel; **elvonsum kerítését, hogy lelegettessék, elrontom kőfalát, hogy eltapodtassék;**⁶ És parlaggá teszem; nem metszetik és nem kapáltatik meg, tövis és gaz veri föl, és parancsolok a fellegeknek, hogy rá esőt ne adjanak!

Azt mondja Isten, hogy teljesen le fogja venni a kezét az ő szőlőjéről, le fogja rombolni az azt körülvevő védőfalat és kerítést, melynek következménye pusztulás lesz.

Nem tudom, feltűnt-e, hogyan becézgeti Ézsaiás Istent. “Kedvesem,” “Szerelmesem”! Ilyen mély, meghitt szeretetteljes kapcsolat van Ézsaiás és Isten között. Ez ugyancsak annak a jele, hogy Ézsaiás valóban megtisztult a bűneitől (és bálványaitól) és valóban helyreállt a kapcsolata Istennel. Ézsaiás bele van szerelmesedve az Úrba! Milyen éles kontraszt van itt Ézsaiás és a hitvány bálványai buja szerelmétől megrészegedett és a bennük gyönyörködő nép között! Isten (Jézus) mély, meghitt,

⁷ Erre kiváló példa Akház király, aki Isten helyett az asszír királytól várt védelmet, biztonságot és szabadítást Szíriával és Izraellel szemben. Úgy tekintett az asszír királyra, mint Istenre, melynek köszönhetően az ő életében is elérkezett az a pillanat, amikor Isten kiszolgáltatta őt és egész Júdát a bálványuk (az asszír király) szeszélyének, aki el is jött és szinte teljesen elpusztította és kifosztotta az országot, ld. Ézs 7, 2 Kir 16, 2 Kr 28.

szenvedélyes szerelmi kapcsolatra vágyik az ő népével.⁸ Ez a kapcsolat fog kiteljesedni majd Jézus második eljövetelekor. Ez lenne az ideál. Erre teremtettünk! Vagy talán elfelejtkeztünk a Zof 3:17-ről: *“Az űr, a te Istened közötted van; erős ő, megtart; örül te rajtad örömmel, hallgat az ő szerelmében, énekléssel örvendez néked.”*? És mi mégis bálványaink olcsó, hazug, parázna bűvöletét választjuk! Ezen sírnunk kellene!! De sokszor már sírni sem tudunk e miatt, mert ennyire érzéketlenekké váltunk Isten vágyakozó, szenvedélyes szerelme iránt. De nincs középút, vagy a bálványainkba vagyunk szerelmesek és bennük gyönyörködik a szívünk vagy az élő Istenbe és Benne találunk teljes örömet és gyönyörűséget! Senki sem semleges. Nincs harmadik lehetőség.

A bálványaink tehát teljesen érzéketlenné tesznek bennünket nem csak Isten szentségével és dicsőségével, és így saját bűnünk és elveszett voltunk rettenetes valóságával szemben, hanem *Isten szerelme iránt* is! Nem érezzük a súlyát, komolyságát, mélységét Isten szerelmének sem. Ugyanígy hidegen hagy bennünket az, hogy mennyire elveszettek vagyunk Isten nélkül, mint az, hogy mennyire szeret bennünket Isten. Jól szemlélteti ezt az alapelvet Jézus példázata a gonosz szolgáról (Mt 18:23-35), akinek a Király az ő irgalmától és könyörületességétől indítva elengedte mérhetetlen adósságát. Ám, amikor az összetalálkozott a szolgatársával, aki egy viszonylag nagy összeggel tartozott neki, ő könyörtelenül és irgalmatlanul ki akarta vasalni belőle a tartozását. Ez a gonosz szolga teljesen érzéketlen volt Isten jóságára. Miért? Mert a pénz volt a bálványa, abba volt beleszerelmesedve és ez teljesen megvakította őt Isten jóságával szemben. Következésképpen nem Isten jellemvonásai (irgalom, könyörület, együttérzés, türelem, megbocsátás stb.) tükröződtek róla, hanem az ő bálványa ridegsége, lelketlensége, könyörtelensége és minden, ami a pénz világában jellemezni szokta a mammon elkötelezett híveit. De ugyanígy érzéketlenné tesznek bennünket bálványaink a misszióval kapcsolatosan, és a testvéri közösség iránt is! Nem hogy nem lelkesedünk a misszió, szolgálat, Isten parancsai iránt, de határozottan terhesnek érezzük azokat. Nem vágyunk hívő testvérek közösségére, velük való együtt imádkozásra, a közösség megélésére sem. Nagyon jól elvagyunk mi egyedül. És tulajdonképpen ezzel annak adjuk jelét, hogy nem tekintjük magunkat Krisztus szerelmes, vágyakozó Menyasszonyának!

Még egy fontos, egy korábbi alkalommal ismertetett alapelvet is fel kell azonban idéznünk, mielőtt tovább mennénk: *a bálványimádás és az abból fakadó bűnök mindig a szívben kezdődnek.*⁹

Apcsel 7:39-40 A kinek nem akartak engedni a mi atyáink, hanem eltaszták maguktól, és **szívökben Égyiptom felé fordulának,**⁴⁰ Ezt mondván Áronnak: Csinálj nekünk isteneket, kik előttünk járjanak...

Ezékiel prófétánál is erről olvasunk:

⁸ Nem véletlenül mondja Pál, hogy ő a Krisztusról és az ő egyházáról beszél, amikor a férj és feleség egymáshoz való viszonyáról ír (Ef 5:32).

⁹ Ld. *Öröm 2* alkalom, avagy „*Mi a te bálványod?*”

Ez 14:3 Embernek fia! Ezek a férfiak **fölvették bálványaikat szívökbe**, és vétkeik botránkozását orczáik elé állították... Ezt mondja az úr Isten: Valaki az Izráel házából **bálványait szívébe fölveszi**, és vétkének botránkozását teszi orczái elé, és megy a prófétához: én, az úr felelek meg annak én magam által bálványainak sokasága miatt... Térjetek meg, és forduljatok el bálványaitoktól és minden útálatosságtoktól fordítsátok el orczáitokat.⁷ Mert valaki az Izráel házából és a jövevények közül, a kik Izráelben laknak, elhajlik tőlem, **és az ő bálványait veszi föl szívébe**, és vétkének botránkozását teszi orczája elé, és megyen a prófétához, hogy ez tanácsot kérjen ő néki én tőlem: én, az úr felelek meg annak én magam által;

Mindig először a szívünk fordul el Istentől, az első számú Szerelmünktől, valamilyen hitvány bálványhoz (felvesszük azt a szívünkbe) és ennek lesznek látható, külső jelei a különböző bűnök, tisztátalanságok, istentelenségek, melyekkel a szeretőnk/bálványunk kedvére próbálunk tenni és ami miatt elkezdjük tehernek érezni Isten (valódi Szerelmünk) parancsolatait. Ézsaiás könyve azt mutatja be, hogy milyen következményei lehetnek annak, ha a szívünk mindvégig makacsul kitart a bálványaink mellett.

Egészen mai nyelvre lefordítva mindezt, talán nem véletlenül gyötörnek sokunkat olyan érzések, mint a hiábavalóság, céltalanság, haszontalanság, értelmetlenség. Nem véletlenül érzik magukat sokan kiüresedettnek. Ez annak a jele, hogy üres, hiábavaló, haszontalan, értelmetlen dolgokat imádunk (1 Sám 12:21) az élő Isten helyett.

Önbizalomhiány, szégyenérzet

“Meg vagyok győződve arról, hogy különleges vagyok. Senki sem tud úgy énekelni, mint én. Egyedi vagyok és pótolhatatlan.” – vallja meg nyíltan Britney Spears. (Nők lapja, 36. sz., 2011. szept. 7., 11. old.) Mindannyian erre vágyunk, hogy valaki azt éreztesse velünk, hogy egyediek és pótolhatatlanok vagyunk. Ám keveseknek adatik meg ez az érzés és attól tartok, hogy Britney-ben is gyakran támadnak belső kételyek egyediségét és pótolhatatlansága felől, amikor valami új fiatal híresség robban be a zeneiparba, akiről az emberek egy nap azt fogják mondani, hogy még Britney-nél is jobb.

Bálványimádásunk egy másik jele lehet a szégyenérzet is. Egyik barátom, aki többnyire jóslással keresi a kenyerét, elmondta, hogy szinte minden egyes kliense korra, nemre, foglalkozásra, anyagi

helyzetre, külsőre való tekintet nélkül komoly önbizalomhiánnyal küzd, ami tulajdonképpen nem más, mint a szégyen egyik arca. Ezek az emberek érzik a szívük mélyén, hogy nem ütnek meg egy bizonyos (általuk, mások vagy a media által felállított) mércét, nem elég jók, nem elég értékesek, nem elég szeretetre méltók, nincsenek megelégedve önmagukkal, nem tudják elfogadni saját magukat és emiatt szégyellik magukat. Ez újabb jele annak, hogy az élő Isten helyett valmi szégyenletes bálványt imádnak és annak szégyene tükröződik vissza róluk és ezt egyszerűen nem képesek leplezni. Hiába próbál nekik az ember Istenről, az ő tökéletes, teljes, feltétel nélküli szeretetéről, elfogadásáról beszélni, hiába próbálja meg felrázni őket az ember Isten Igéjével, nem veszik az adást, mert ugyanolyan süketekké, vakokká és érzéketlenné váltak lelkileg, mint a bálványaik.¹⁰ De ugyanezért válnak sokan rideggé, lelketlenné, mintha nem lenne bennük élet, mintha bábok lennének, akiket láthatatlan fonalakkal rángat valaki felülről (vagy inkább belülről). Ezt nagyon sokszor már az emberek tekintetéből is láthatjuk. Nagyon sok mindent elárul az ember tekintete. Nem véletlenül mondja Jézus, hogy a test lámpása a szem (Mt 6:22-23). De nem csak a tekintetünket, hanem, az egész arcunkat és személyiségünket is eltorzítják a bálványaink. Figyeljétek meg, hogy el tud torzítani egy embert valamilyen agresszív zene (én rocker voltam, rám se ismernétek, ha látnátok rólam képeket abból az időszakomból) vagy a filmek vagy az önző, öncélú élvhajászat vagy bármi, ami megkötözöttséggé válik és amiből bálványt csinálunk. Elkezdünk ösztönösen úgy öltözködni, beszélni, viselkedni, mozogni, ahogy a bálványozott énekesünk vagy színészünk.

Ahogy korábban is megfogalmaztuk, vagy Isten dicsősége, vagy a bálványaink szégyene és gyalázata fog kiábrázolódni rajtunk. Amikor a zoltáros visszatekint Izrael pusztai vándorlására, különös tekintettel az aranyborjú imadására, a következőket írja:

Zsolt 106:19 Borjút csináltak a Hóreb alatt, és hajlongtak az öntött bálvány előtt.²⁰
Felcserélték az ő dicsőségöket: ökörnek képével, a mely füvet eszik.²¹ Elfeledkezének Istenről, szabadítójokról, a ki nagy dolgokat művelt Égyiptomban,

Izrael népének, ahogy nekünk is, Isten dicsőségét (dicsőséges jellemvonásait) kellett volna tükröznie, sugározni a világ felé:

Num 6:25 Világosítsa meg az űr az ő orcáját te rajtad, és könyörüljön te rajtad.

Ézsaiás megígéri, hogy ez egy nap meg fog valósulni, Isten választott népe újra Isten dicsőségét fogja tükrözni:

¹⁰ Erre a totális lelki érzéketlenségre utal Jézus példázata is a piactéren egymasnak kiáltozó gyerekekről, akik hol siratóénekekkel, hol pedig vidám dalokkal próbálják rávenni a társaikat arra, hogy játszanak velük, de hiába. Semmi nem használ nekik. Semmi nem tudja őket felrázni a bálványaik bűvöletéből (Mt 11:16skk). Ilyen állapotban volt a Jézus korabeli zsidó nép (melynek a vallásosság volt a legfőbb bálványa) és ez jellemzi Ézsaiás kortársait is.

Ézs 60:1 Kelj fel, világosodjál, mert eljött világosságod, és **az úr dicsősége rajtad feltámadt.**
² Mert imé, sötétség borítja a földet, és éjszaka a népeket, de rajtad feltámad az úr, és **dicsősége rajtad megláttatik.**

Izrael azonban már a kezdetek kezdetén felcserélte az Úr dicsőségét egy füvet legelő ökör gyalázatára. Következésképpen egy ilyen oktalan, zabolátlan ökör jellemvonásai kezdtek megjelenni rajta. Többek között, talán éppen ezért mondja rájuk Isten, hogy “kemény nyakú” nép (Deut 9:6; 13; vö. Jer 7:26; 19:15; 2 Kir 17:14). Ezt egy zabolátlan, engdetlen, csökönys ökörre szokták mondani. Hóseás próféta “szilaj tehén”-nek (Hós 4:16), “betanított üsző”-nek nevezi Izraelt, akit majd maga Isten fog igába hajtani (Hós 10:11). Pál is erről a dicsőség-gyalázat cseréről beszél a Római levél fent idézett bevezetőjében:

Rm 1:23 És az örökkévaló **Istennek dicsőségét felcserélték** a mulandó embereknek és madaraknak és négylábú állatoknak és csúszó-mászó állatoknak képmásával.

Ez is tehát azt az alapelvet erősíti meg, mely szerint olyanná válunk, mint amit/akit imádunk. Izrael olyanná vált, mint a bálványa, amit imádozott.

Jer 2:23 Mimódon mondhatnád: Nem undokítottam meg, nem jártam a Baálok után?! Lásd meg a te útadat a völgyben, ismerd meg csak: mit cselekedtél! **Gyors lábú kancza-teve, a mely ide-oda futkos útain.**

Hóseás azt mondja, hogy maga Isten is rá fog erősíteni az ő bálványimádásukra, Ő maga is gyalázatra fogja fordítani népe dicsőségét:

Hós 4:7 Mennél számosabbak lettek, annál inkább vétkeztek ellenem; de gyalázatra fordítom dicsőségöket!

Azonban nem csak Izrael, hanem mindannyian, kivétel nélkül, romlott természetünknel és születésünktől fogva, felcseréljük Isten dicsőségét valamely hitvány bálványunk gyalázatára és ezért mindannyian szűkölködünk Isten dicsősége nélkül (Rm 3:23). Nem Isten dicsősége, hanem a bálványunk szégyene sugárzik rólunk egészen addig, míg Isten gyermekeivé nem válunk.

Fogalmazhatnánk úgy is, hogy *az fog formálni minket, amit imádunk*,¹¹ amit istenítünk. Ha az emberek véleménye, elfogadása a bálványunk, akkor ez fog formálni minket. Ha a bálványunk az irányítás, hatalom, akkor ez a bálvány fog minket hataloméhes vademberekké változtatni, akik mindenben és mindenkin készek átgázolni, hogy hatalomhoz jussanak.

Példaképeink

És itt feltétlenül beszélnünk kell a példaképeinkről. Akarva akaratlanul, mindannyian választunk magunknak példaképeket, akikért rajongunk. Lehet ez egy zenész, színész, valamilyen tehetséges híres ember, egy művész vagy akár egy lelkész stb. A Nők lapja szerint a lányok 74 százaléka, a fiúk 65 százaléka a médiasztárok (a kereskedelmi adók műsorvezetői, sorozatok szereplői stb.) közül választ példaképet magának (Nők lapja, 36. sz., 2011. szept. 7., ??? old.). *“Nincs tini, akinek ne lenne kedvence: legyen szó énekesről, sportolóról vagy színésze, de valakiért rajongani kell... Régebben SP-ért rajongtam, szinte szerelmes voltam belé. Kívülről szeretnék olyan szép lenni, mint Cheryl Cole – brit tévés személyiség és a sztárfocista Ashley Cole exneje –, és szeretnék olyan jó stílusérzékkel is, ezért próbálok ellesni tőle néhány tippet – mondja Csilla (16). – Belülről pedig olyan szeretnék majd lenni, mint Miranda az Ördög Pradát visel című filmből. Ő mindent elért, amit csak lehetett, a szakmájában a legprofibb, és mindenki elismerte.”*

(http://www.nlcafe.hu/csalad/20100805/sztarokert_rajongo_tinik_onmagukat_keresik/)

Olyanná akarunk válni, mint ők. Őrájuk szeretnénk hasonlítani! *“Számos olyan esetről hallani, amikor a sztárok által diktált divatot követvén végzetes következményekre kerül sor, mert a gyerekek már nemcsak sminket, stílust szeretnék ellesni tőlük, hanem elvesztik reális kapcsolatukat a világgal, és szinte teljesen azonosulni akarnak a hírességekkel.”* (Nők lapja Café, http://www.nlcafe.hu/csalad/20100805/sztarokert_rajongo_tinik_onmagukat_keresik/). Óriási meglepődöttséggel tölt el bennünket, ha az emberek azt mondják, hogy arra a bizonyos emberre emlékeztetjük őket. És nincs is semmi baj a példaképekkel. Pál is megmondja, hogy tekintsük példának őt és legyünk az ő követői abban, ahogy Krisztust próbálja követni (1 Kor 11:1). A kérdés az, hogy milyen értékrendet képviselnek a példaképeink és milyen értékeket közvetítenek. És ami talán még ennél is fontosabb, hogy *miért akarunk olyanná válni, mint ők?*

Ha a szív mélyén azt gondoljuk, hogy csak akkor leszek boldog, az életemnek csak akkor van értelme, én csak akkor érek valamit, ha én is olyan leszek, mint a példaképem, ha én is úgy fogok tudni alkotni, prédikálni, vezetni, szolgálni, énekelni stb., akkor egészen bizonyos, hogy a példaképem a bálványommá vált, hiszen olyan valamire vágyunk, amit Isten egészen biztosan nem fog megadni nekünk. Ő mindannyiunkat egyedinek, különlegesnek teremtett és nem az a célja, hogy ugyanolyanok legyünk, mint valaki más, hanem hogy olyanná váljunk, amilyennek Isten bennünket eltervezett. Ez pedig egyedül az Istennel való helyreállt szeretetkapcsolatban valósulhat meg.

¹¹ Nagyon jól kifejezi ezt az alapelvet az angol „worship” (imád, imádat) szó, mely két szóból tevődik össze: „worth” (érték) + „shape” (forma, formál). Az formál engem, amit értékesnek tartok.

Lehetséges, hogy van egy betöltetlen vágyam, amit az által próbálok megelégtetni, hogy olyanná akarok válni, mint a példaképem. Lehet, hogy azért akarok valakire hasonlítani, azért van rám nagy hatással, mert híres, mert az emberek megbecsülik, elismerik és lehet, hogy a szívem mélyén én is *elismerésre, elfogadásra* vágyom és azt gondolom, ha olyan leszek, mint a példaképem, akkor én is meg fogom kapni az emberektől azt, amire a szívem mélyén a leginkább vágyom: elismerés, megbecsülés, elfogadás. Lehet, hogy arra vágyom, hogy *irányíthassak*, hogy *uralkodhassak* mások felett és ezért akarok olyanná válni, mint a példaképem, aki óriási hatással és befolyással tud lenni az emberekre, az által, amiben számomra példaértékű. Vagy egyszerűen anyagi *biztonságra* vágyom, és azt gondolom, hogy ha én is olyanná válok, mint a példaképem, akkor engem is ugyanúgy meg fognak becsülni anyagilag és akkor nekem se lesznek megélhetési problémáim, vagy akkor majd én is úgy *kényeztethetem* magamat, én is egy olyan *kényelmes* életet élhetek majd, mint ő.

Képmás vagy képmutató?

Isten a saját képmására teremtette az embert, hogy az Ő dicsőségét, jellemvonásait és uralmát tükrözze vissza a teremtett világban. Az ember azonban fellázadt teremtője ellen, melynek következtében bizonyos értelemben elveszítette ezt a beléje plántált hasonlóságot a Teremtőjével. Képmás helyett képmutatóvá vált. Az Istentől elszakadt, Ellene lázadó ember többé nem Istenre akar hasonlítani, hanem azokra az emberekre, akiket bálványoz, akiket Isten helyett imád, akikre Istent „lecserélte”. Annak a képmását hordozzuk, akié a szívünk és akiből életet, értéket, identitást próbálunk meríteni. A képmutatás lényege, hogy emberek elismeréséért, szeretetéért megpróbálunk olyanná válni, úgy viselkedni és élni, ahogy az nekik tetszik miközben tudjuk és érezzük, hogy valójában, belsőleg nem is vagyunk olyanok. Isten eredeti terve az volt, hogy az Ő tetszésére élve Őt ábrázoljuk ki ezen a világon, mi azonban úgy döntöttünk, hogy nem akarunk többé Istenre hasonlítani és őt képviselni s ezért valami hitvány bálvány képére formálódunk, mely az egész személyiségünket és lényünket eltorzította. Bálványimádásunk következtében önmagunk karikatúrái lettünk: képmások helyett kép-mutatók.

Szóval, kire emlékeztetsz? Kire hasonlítasz? Kire akarsz hasonlítani? Istent akarod dicsőíteni, az Ő álmát akarod megvalósítani vagy magadat és a bálványaidat akarod szolgálni és a saját álmod megvalósulása a célod? Bármilyen legyen is a bálványod, szép lassan föl fog emészteni és el fog pusztítani téged, ha kintartasz mellette. Hadd kérdezzem meg tőled:

Mi/Ki képes leginkább formálni téged és mivé formálódsz általa?

Mi/Ki az, ami/aki leginkább befolyásol téged (érzéseidet, gondolataidat, hangulatodat, terveidet)?

Mi/Ki az, ami/aki leginkább hatással van rád?

Mi emészt? Mire megy rá az életed lelkiileg, idegileg, fizikailag?

Mi miatt szoktad leginkább szégyellni magad?

Mi az, amitől kiüresedettnek érzed magad?

Mi az, ami miatt hiábavalónak, céltalannak érzed az életedet? Mikor szoktak rádtörni ezek az érzések?

Mi az, ami érzéketlenné tesz téged Isten szerelme, szentsége, elveszett voltod, a misszió és a testvéri közösség iránt?

Mitől leszel igazán izgatott? Mi hoz tűbe?

Ugyanilyen érzéketlenné, kiüresedetté, kemény szívűvé vált Isten ÓSZ-i népe a bálványimádásuknak köszönhetően¹² és, Isten ítéleteként, méginkább ilyenné fog válni Ézsaiás próféta szolgálata által a bálványaihoz való makacs, kitartó ragaszkodásuknak köszönhetően. Izrael bálványimádásával pedig Isten almának megvalósulása¹³ került igen komoly veszélybe. Izraelnek esze ágában sincs Isten álma megvalósulásán dolgozni. A helyett, hogy Isten akaratát követve, a Törvénynek szívből és örömmel engedelmessé Isten országát/uralmát terjesztenék ki a környező népekre, azok bálványai előtt hajlonganak, azokat imádják és ezzel *a Sátán uralmának* szolgáltatják ki magukat. Ez utóbbi szintén nagyon lényeges összefüggésről, bővebben, majd egy következő alkalommal lesz szó.

Ha figyelmesen olvassuk a Bibliát, fel kell, hogy tűnjön nekünk, hogy 2 fő vonal húzódik végig nem csak Ézsaiás könyvében, hanem az egész Szentírásán:

1. Isten almának kibontakozása, azaz Isten földi országának/uralmának terjedése és jövőbeni kiterjedése, ld. pl. Ézs 2:2-5; 4:1-5.
2. A nép bálványimádása, mint Isten álma megvalósulásának legfőbb akadálya, ld. fentebbi idézetek.

Ezt a két vonalat nem szabad szem elől tévesztenünk és mindig együtt kell látnunk, amikor a Szentírást olvassuk.

A későbbi fejezetekből azonban kiderül, hogy Izraelnek volt még egy a bálványimádásnál is súlyosabb bűne. Egészen odáig fajultak ugyanis a bálványimádásukban, hogy *elkezdték az élő Istent úgy kezelni, mint egy halott bálványt!* A bálványukat istenítették, Istent pedig lealacsonyították a bálványaik szintjére. A Ézs 29-ben a következőket olvassuk:

Ézs 29:15-16 Jaj azoknak, a kik az úrtól mélységesen elrejtik tanácsukat, és a kik a sötétségben szoktak cselekedni, mondván: **Ki lát minket és ki ismer minket?**¹⁶ Mily együgyűek vagytok! Avagy a fazekas olyan, mint az agyag, hogy így szóljon a csinálmány csinálójának: Nem csinált engem! **és az alkotmány ezt mondja alkotójának: Nem vesz észre!**

Erről ír a Zsoltáros is:

¹² Ld. még Ézs 42:17-20; 43:8,10; 44:8-20.

¹³ Ld. *Mi Isten álma* c. alkalom.

Zsolt 94:1 Uram, bosszúállásnak Istene! Bosszúállásnak Istene, jelenj meg! ² Emelkedjél fel te, földnek bírása, fizess meg a kevélyeknek! ³ A hitetlenek, Uram, meddig még, meddig örvendeznek még a hitetlenek? ⁴ Piszkolódnak, keményen szólnak; kérkednek mindnyájan a hamisság cselekedői. ⁵ A te népedet Uram tapossák, és nyomorgatják a te örökségedet. ⁶ Az özvegyet és jövevényt megölik, az árvákat is fojtogatják. ⁷ **És ezt mondják: Nem látja az úr, és nem veszi észre a Jákób Istene!** ⁸ Esméljete ti bolondok a nép között! És ti balgatagok, mikor tértek eszetekre? ⁹ **A ki a fület plántálta, avagy nem hall-é? És a ki a szemet formálta, avagy nem lát-é?** ¹⁰ A ki megfeddi a népeket, avagy nem fenyít-é meg? Ő, a ki az embert tudományra tanítja: ¹¹ Az úr tudja az embernek gondolatjait, hogy azok hiábavalók.

Ez gyalázat! Isten szembe köpése. És az Úr ezt nem hagyhatja büntetés nélkül. Ez a nép valóban megérett az ítéletre. Mielőtt azonban elítélnénk Izrael népét, gondoljuk meg, hogy nem ugyanezt tesszük-e mi is, amikor vétkezünk? A szívünk mélyén mi is pontosan így gondolkodunk az élő Istenről, nem? “Á, Ő úgysem látja, amit teszek. Most éppen nem figyel ide. Nem fogja észre venni.” Mintha ki tudnánk iktatni Isten jelenlétét az életünkből, mintha el tudnánk rejtőzni előle. Isten azonban arra figyelmeztet minket Ézsaiás könyvében, a zsidó nép példáján keresztül: *Ne próbálj engem lealacsonyítani a bálványaid szintjére, hogy aztán irányíthass engem! Ne próbálj engem olyanná formálni, akit irányíthatsz!* Ez nem fog sikerülni. És mi mégis oly sokszor megteszük ezt. Ennyire be tudunk sötétedni. Ennyire hiábavaló módon tudunk gondolkozni Istenről Jeremiással együtt mi is csak így kiálthatunk fel: *“Az Úr kegyelmessége az, hogy még nincsen végünk, mivel nem fogyatkozik el az ő irgalmassága.”* (JerSir 3:22)

“Kövéritsd meg e nép szívét... ne értsen szívével!” – parancsolja Isten Ézsaiásnak (6:10). A szív megkövéritése, érzéketlenné tétele, vagy ahogy egyéb helyeken olvassuk, a szív megkeményítése a Fáraó példájára kell, hogy emlékeztessen bennünket. Izrael ugyanabba a lélektani helyzetbe került, mint Mózes idejében az egyiptomi Fáraó. Amiképpen a Fáraó esetében is eljött az a pillanat, amikor már nem csak saját maga keményítette meg a szívét Isten szavával szemben, hanem maga Isten is rákeményített a Fáraó már amúgy is kemény szívére (Ex 9:12),¹⁴ ugyanígy Izrael számára is elérkezett ez a pillanat. Amiképpen akkor Mózes szolgálata által keményítette tovább Isten a Fáraó szívét, úgy most Ézsaiás szolgálata által fogja tovább keményíteni és még érzéketlenebbé tenni a nép már amúgy is kemény szívét. Ennek célja pedig, hogy végképp lehetetlenné tegye Isten a nép számára a megtérést és lelki gyógyulást: *“hogy meg ne térjen és meg ne gyógyuljon.”*

Mi a megoldás?

Hogy is szólt Fióna átka a Shrekben? *“Éjjel egyik, nappal másik, körbe körbe jár, míg meg nem csókol a szerelem és benned testet talál.”* Egyik pillanatban Isten dicsősége tükröződik rólunk, másik pillanatban a bálványunk szégyene. Ez néha napi szinten ismétlődik. Kitérhetek én egyáltalán ebből az átkozott körforgásból? Van kiút ebből a halálos útvesztőből? Van szabadulás ebből a végzetes

¹⁴ A Fáraó szívének megkeményítéséről bővebben ld. *Mit jelent ez: „Kegyelemből tartattatok meg, hit által; és ez nem töletek van: Isten ajándéka ez?”* (2000), 27-29., ill. *Az új szív ígérete* (2009), 2. c. tanulmányaimat.

állapotból, a bálványaink pusztító rabságából? S ha igen, hogyan kerülhetem el a pusztulást? Hála legyen a mi kegyelemes Istenünknek, hogy nem ezzel ér véget a történet. Nem az ítéleté, nem a pusztulása az utolsó szó, hanem mindig a kegyelemé!

Ahogy Fióna mondja: *“a varázst csak a szerelmes csók töri meg.”* Milyen igaza van? Valóban egyedül Krisztus szerelmének megtapasztalása képes valódi, maradandó változást előidézni bennünk. Ő az, akinek *“meg kell csókolnia”* bennünket ahhoz, hogy a bálványainktól megszabadulva hallókká és látókká legyünk. Isten bűnbocsátó kegyelme és felfoghatatlan szeretete képes egyedül megszabadítani bennünket a bálványaink rabságából.

Egyedül Isten tud kigyógyítani bennünket ebből a halálos érzékszervi megbetegedésből. A szerelmes csók már sokunk esetében elcsattant és mi mégis oly sokszor hagyjuk, hogy hitvány bálványaink csábítása újra meg újra megvakítson és érzéketlenné tegyen bennünket Isten szerelmével szemben.

Isten szeretete nem változott meg, mi változunk meg, mi válunk hűtlenekké. *“Te vagy az én szerelmes Fiam, akiben gyönyörködöm”* (Lk 3:22) – mondja a Nagy Király az ő Fiának és nekünk is, akik ugyancsak az Ő gyermekei vagyunk (vö. Ef 5:1; Zsolt 147:11)!

“Királylány vagyok,” mondja a rút Fióna, *“és egy királylány nem nézhet ki így!”* Milyen igaza van már megint! Pontosan ez a lényeg. Mi is királyi gyermekek vagyunk! Az atya tökéletesen szeretett, megbecsült gyermekei! Annak a Nagy Királynak a gyermekei, akivel Ézsaiás találkozott. Krisztusban új identitásunk van! Nem tükröződhet rólunk se holmi hitvány bálvány gyalázata! *“Az légy, aki vagy!”* (Charlie)

A megoldás kulcsa abban rejlik, ami magával Ézsaiással történik a mennyei trónteremben. A próféta Isten szentségének, dicsőségének vakító jelenlétében beismeri, hogy ő is ugyanolyan tisztátalan és tisztátalan ajkú,¹⁵ mint az ítéletre megérett nép és ezért ő is Isten ítéletét érdemelne:

Ézs 6:5 Jaj nékem, elvesztem, mivel tisztátalan ajkú vagyok, és tisztátalan ajkú nép közt lakom: hisz a Királyt, a seregeknek Urát láták szemeim!

És ekkor jön egy váratlan fordulat. A helyett, hogy Isten elpusztítaná Ézsaiást, megkegyelmez neki és Ézsaiás megtisztíttatik bűnétől, méghozzá az oltárról vett széndarabbal. Hogy ez az oltárhoz kapcsolódó tisztítási aktus pontosan mit jelképezett, azt Ézsaiás majd csak az 53. fejezetben fogja részletesen kifejteni. Ez a szimbolikus tett Isten szenvedő szolgájának (Jézus Krisztusnak) a helyettes áldozatát vetíti előre, melyet Ézsaiás és minden Istenben hívő, az ő kegyelmében reménykedő bálványimádó emberért mutatott be a kereszten. Isten, a néppel ellentétben, természet feletti módon megszabadítja Ézsaiást a bálványai rabságából, megálljt parancsol a bálványimadásának köszönhetően benne is zajló pusztulásnak és meggyógyítja lelki érzékszerveit:

Ézs 50:4 Az űr Isten **bölcs nyelvet adott** én nékem, hogy tudjam erősíteni a megfáradtat beszéddel, fölserkenti minden reggel, **fölserkenti fülemet, hogy hallgassak**, miként a tanítványok.⁵ Az űr Isten **megnyitotta fülemet**, és én nem voltam engedetlen, hátra nem fordultam.

¹⁵ Vagyis, ha nem is olyan nyilvánvaló módon, mint a nép többsége, de a szíve mélyén ő is ugyanolyan bálványimádó, mint a nép. Erre abból következtethetünk, amit Jézus mondott, t.i. hogy *„a szívnek teljességéből szól a szája.”* (Mt 12:34) Nyilvánvaló tehát, hogy azért volt tisztátalan ajka Ézsaiásnak, mert az ő szíve is tele volt tisztátalanságokkal, melyek Isten jelenlétében kíméletlenül lelpleződtek.

Isten tehát érzékeny teszi Ézsaiást az Ő Szavára, hogy azt közvetítve Isten konok bálványimádó népét menthetetlenül érzéketlenné tegye Isten ígéje iránt. Hogy miért pont Ézsaiást tisztítja meg és miért nem valaki más és hogy egyáltalán miért tisztít meg bárkit is Isten vagy miért nem tisztítja meg az egész népet, az az Ő titka marad. Azt azonban megígéri Ézsaiásnak és Ézsaiáson keresztül nekünk is, hogy Ézsaiás ítéletes szolgálatának hatása egy nap el fog múlni:

Ézs 29:18 És meghallják ama napon a siketek az írás beszédeit, és a homályból és sötétből a vakoknak szemei látni fognak.

Ézs 35:5 Akkor a vakok szemei megnyílnak, és a süketek fülei megnyitvatnak,

Erre az után fog sor kerülni, miután Isten megtisztította népét a gonoszoktól, akik nyomorgatták és kifosztották saját honfitársaikat ld. Ézs 29:20; 4:4. Egy másik helyen így ír:

Ézs 32:1-4 Ímé, igazság szerint uralkodik a király, és a fejedelmek fők lesznek az ítéllettelben;² Olyan lesz mindegyik, mint a rejtek szél ellen, mint oltalom zivatar ellen mint patakok száraz vidéken, mint nagy kôszál árnyéka a szomjúhozó földön.³ **És nem lesznek zárva többé a látóknak szemei, és a hallók fülei figyelmeznek;**⁴ **A hebehurgyák szíve ismerni tanul,** és a dadogóknak nyelve gyorsan és világosan szól.

Azt mondja Ézsaiás, hogy majd akkor emeltetik fel Isten népéről (a szent maradékról) ez az átok, amikor majd egy *igazságos Király fog uralkodni* rajtuk (32:1) és amikor majd a *Lélek kitöltetik* Isten népére a magasból (32:15). Az igazságos király nem más, mint Isten Szolgája, aki feláldozza magát népéért (Ézs 53) és akinek az lesz a küldetése, hogy Ézsaiás ítéletes szolgálatát a visszájára fordítsa:

Ézs 42:1, 6-7 Ímé az én szolgám, a kit gyámolítok, az én választottam, a kit szívem kedvel, lelkemet adtam ő belé, törvényt beszél a népeknek...⁶ Én, az úr, hívtalak el igazságban, és fogom kezedet, és megőrizlek és népnek szövetségévé teszek, pogányoknak világosságává.⁷ **Hogy megnyisd a vakoknak szemeit,** hogy a foglyot a tömlöcből kihozzad, és a fogházból a sötétben ülőket.

Mindez, mint tudjuk, Jézusban teljesedett be, aki éppen ezekkel a szavakkal (az Ézs 61:1-2-t idézve) kezdi nyilvános szolgálatát Názáretben:

Lk 4:18-19 Az úrnak Lelke van én rajtam, mivelhogy felkent engem, hogy a szegényeknek az evangéliomot hirdesse, elküldött, hogy a töredelmes szívűeket meggyógyítsam, hogy a

fogyoknak szabadulást hirdessek **és a vakok szemeinek megnyílását**, hogy szabadon bocsássam a lesujtottakat, ¹⁹ Hogy hirdessem az úrnak kedves esztendejét.

Ennek a messiási küldetésnek a szemléltetésére két olyan esetet szeretnék megemlíteni az evangéliumokból, ahol Jézus meggyógyít egy-egy vakot. Mindkét gyógyításnak nagyon komoly lelki vonatkozásai vannak. Az egyik ilyen eset a Mk 8:22-25-ben található. Az érdekessége az, hogy Jézus két lépésben gyógyítja meg a vakot. Vajon miért nem gyógyítja meg egyből? Igen valószínű, hogy azért, mert ez a gyógyítási aktus azt a gyógyulási folyamatot szemlélteti, amelyben a 12 tanítványnak is része van.

A közvetlenül ezt megelőző szakaszban (Mk 8:16-21) arról olvasunk, amint a tanítványok a négyezer ember csodálatos megvendéglése után továbbra is azon problémáznak, hogy honnan lesz kenyerük, ugyan is elfelejtettek hozni magukkal. Jézus erre a következő szavakkal dorgálja meg őket (az újonnan revideált 2007-es Károli fordítás adja vissza a legjobban Jézus szavait):

Mk 8:17-18 Mit tanakodtok, hogy nincsen kenyeretek? *Még mindig* nem fogtátok fel és nem értitek? *Még mindig* kemény a szívetek? ¹⁸ **Van szemetek és mégsem láttok? Van fületek, és mégsem hallotok?**

Ez bizony ézsaiási nyelvezet és a fentiek fényében nem hangzik éppen reménykeltően. A kulcsszó a "még mindig." Jézus itt arra utal, hogy a tanítványok gyógyulása folyamatban van. Igen, ők is a bálványimádó, lelkileg érzéketlenné, süketté, vakká vált nép soraiból kerülnek ki, csakúgy, mint egykor Ézsaiás. Jézus azonban, valamiért, felőlük úgy határozott, hogy nekik, ugyanúgy, mint Ézsaiás esetében, vissza fogja adni a lelki látásukat és hallásukat. Már sokmindent látnak és értenek Jézussal kapcsolatban (pl. hogy Ő a Krisztus – Mk 8:29), de még mindig nem látják, nem hiszik őt egészen annak, akinek magát mondja (Isten Fia – Mk 1:1). Egy nap majd teljesen rendbe fog jönni a lelki látásuk, de még nem tartanak ott. Ezt a gyógyulási folyamatot illusztrálja tehát a vak fokozatos, két fázisban történő meggyógyítása.

Ma is így van ez. Mi is ilyen fokozatosan nyerjük vissza a lelki látásunkat. Krisztus szerelmes csókjának és a Lélek életre keltő és megszentelő munkájának köszönhetően egyre inkább olyannak látjuk Jézust/Istent, amilyennek magát az Ő Igéjében kijelenti. Ez a gyógyulási folyamat az újjászületésünkkel kezdődik és egy egész életen át tart, egészen addig, amíg teljesen ki nem tisztul a lelki látásunk és színről színre láthatjuk majd őt:

1 Kor 13:12 Mert most tükör által homályosan látunk, akkor pedig színről-színre; most rész szerint van bennem az ismeret, akkor pedig úgy ismerek majd, a mint én is megismertettem.

A másik történetet a Jn 9:1-38-ban találjuk. Egy igen hosszú, részletes leírást olvashatunk itt egy vakon született ember meggyógyításáról és annak következményeiről. A farizeusok, a helyett, hogy Istent dicsőítve leborulnának Jézus labia előtt és felismernék benne a várva várt Messiást, Jézust bűnösnek titulálják, amiért szombaton csodát tett, t.i. hogy meggyógyított egy vakot. Pedig illet azelőtt senki nem tett. Jézus a következő szavakkal summázza a történeteket:

Jn 9:39 És monda Jézus: ítélet végett jöttem én e világra, hogy **a kik nem látnak, lássanak; és a kik látnak, vakok legyenek.**

Ezzel a kijelentésével nyilvánvalóvá teszi azt, hogy ő nem azért jött, hogy *minden egyes embert* meggyógyítson a bálványai által előidézett lelki érzékszervi megbetegedéséből. Lesznek olyanok, akik egész életükre vakok maradnak és lesznek, akiknek megnyílik a szemük. Akkor hát kiket jött meggyógyítani Jézus? Mindazokat, *akiknek megadja ezt a mennyei Atya*. Erről legnyilvánvalóbban a Magvető példázatánál olvasunk (Mt 13:10-23). Jézus a példázat magyarázatának bevezetőjeként, válaszul a tanítványok kérdésére, az Ézs 6:9-10-et idézi (érdekes módon mind a négy evangéliumban szerepel ez az idézet!):

Mt 13:10 A tanítványok pedig hozzámenvén, mondának néki: Miért szólsz nékik példázatokban? ¹¹ Ő pedig felelvén, monda nékik: *Mert néktek megadatott*, hogy érthessétek a mennyek országának titkait, *ezeknek pedig nem adatott meg*. ¹² Mert a kinek van, annak adatik, és bővölködik; de a kinek nincs, az is elvételik tőle, a miije van. ¹³ Azért szólok velök példázatokban, **mert látván nem látnak, és hallván nem hallanak, sem nem értenek**. ¹⁴ És beteljesedék rajtok Ézsaiás jövendölése, a mely ezt mondja: **Hallván halljatok, és ne értsetek; és látván lássatok, és ne ismerjete**. ¹⁵ **Mert megkövéredett e népnek szíve, és füleikkel nehezen hallottak, és szemeiket behunyták; hogy valami módon ne lássanak szemeikkel, és ne halljanak füleikkel, és ne értsenek szívükkal, és meg ne gyógyítsam őket**. ¹⁶ *A ti szemeitek pedig boldogok, hogy látnak; és a ti füleitek, hogy hallanak*. ¹⁷ Mert bizony mondom néktek, hogy sok próféta és igaz kívánta látni, a miket ti láttok, és nem láttátok; és hallani, a miket ti hallotok, és nem hallottátok.

Az ezt megelőző fejezetben a farizeusok (a nép vallási vezetői) odáig jutottak a Jézus elleni rágalomhadjáratban és messiási voltának megkérdőjelezésében, hogy Jézust egyenesen az ördög cinkosának mondják, az ő munkáját pedig az ördög munkájával azonosítják (Mt 12:24). Erre a masszív, kitartó, megátalkodott hitetlenségre reagálva kezd el tehát Jézus példázatokban beszélni. Miért teszi ezt? Hogy végképp lehetetlenné tegye számukra a gyógyulást és a megtérést. Az, hogy az Ézs 6:9-10-et idézi, nem csak arra utal, hogy az ő szolgálatával ugyanazt az ítéletes küldetést tölti be, mint Ézsaiás, hanem azt is jelzi, hogy a Jézus korabeli zsidó vallási vezetők és sajnos a nép többsége ugyanabban az ítéletre megérett lelkiállapotban van, mint az Ézsaiás korabeli választott nép vezetői és döntő többsége. Ők is annyira elkötelezték magukat a bálványaik mellett (mely a farizeusok esetében a vallásosság felszíni bálványa és az irányítás/hatalom gyökérbálványa volt, ld. *Öröm 1*), hogy az ítélet elkerülhetetlenné vált. Elérkeztek arra a pontra, ahonnan nincs visszaút. Elhatározottatott a pusztulás.

A tanítványokkal kapcsolatosan azonban, akik ugyanebből a vak, süket, hitetlen, lelkileg érzéketlen tömegeből kerültek ki Jézus azt mondja, hogy *nekik megadatott*, hogy értsék a mennyek országának titkait (Mt 13:11) és éppen ezért boldogok, hogy az ő szemeikkel láthatnak és füleikkel hallhatnak (13:16)! Ebben nekik *semmi érdemük nincsen!* Ezt egyedül és kizárólag Isten meg nem érdemelt kegyelmének köszönhetik! Ez ránk is ugyanígy érvényes! És ez mérhetetlen hálára kell hogy indítson bennünket a mi Drága, Kegyelmes, Szerető Mennyei Atyánk iránt. Miért pont felőlem döntött úgy, hogy látóvá, hallóvá tesz? Nem tudom, de örökre hálás leszek ezért a meg nem érdemelt kegyelemért!

Jézus a kiküldött hetven tanítvány visszaérkezésekor a következőket mondja nekik:

Lk 10:21-23 Azon órában örvendeze Jézus lelkében, és monda: Hálákat adok néked, Atyám, mennynek és földnek Ura, hogy **elrejtetted ezeket a bölcsek és értelmeselek elől, és a kisdedeknek megjelentetted**. Igen Atyám, **mert így volt kedves te előttem**. ²² Mindent nékem adott az én Atyám: és senki sem tudja, kicsoda a Fiú, csak az Atya; és kicsoda az

Atya, hanem csak a Fiú, **és a kinek a Fiú akarja megjelenteni.**²³ És a tanítványokhoz fordulván, monda ő magoknak: **Boldog szemek, a melyek látják azokat, a melyeket ti láttok.**

Miért válnak látóvá egyesek és mások miért nem? Miért szabadulnak meg egyesek a bálványaik rabságából és mások miért nem? Mert így kedves az Atya előtt! Mert így tetszett Istennek. Ahogy Pál írja:

Rm 9:15-16 Könyörülök azon, a kin könyörülök, és kegyelmezek annak, a kinek kegyelmezek.¹⁶ Annakokáért tehát nem azé, a ki akarja, sem nem azé, a ki fut, hanem a könyörülő Istené.

Ennyit jelentett ki nekünk a mennyei Atya az ő üdvtervéből. Ennél tovább nem mehetünk. "Akinek van füle a hallásra, hallja!" (Mt 13:9) Pállal együtt mi is csak térdre hullva így kiálthatunk:

Rm 11:33-36 Òh Isten gazdagságának, bölcsességének és tudományának mélysége! Mely igen kikutathatatlanok az ő ítéletei, és kinyomozhatatlanok az ő útai!³⁴ Mert kicsoda ismerte meg az úr értelmét, vagy kicsoda volt néki tanácsosa?³⁵ Avagy kicsoda adott előbb néki, hogy annak visszafizesse azt?³⁶ Mert ő tőle, ő általa és ő reá nézve vannak mindenek. Övé a dicsőség mindörökké. Ámen.

Ha pedig Isten, Jézus vére által megtisztított minket a bálványainktól és kigyógyított lelki érzéketlenségünkől és elvette kemény szívünket, akkor ennek abban kell meglátszódnia, hogy, mint Isten helyreállított képmásai, újra Isten dicsőségét kezdjük el tükrözni a világ felé. (Nem szabad, hogy elfelejtkezzünk a küldetésünkről, Isten álmának megvalósításáról!!) Akkor a mi Drága Megváltónk és hűségese Szerelmünk jellemvonásai kell hogy egyre inkább kiábrázolódjanak rajtunk, aki Isten dicsőségének tökéletes visszatükröződése (Zsid 1:3). Ahogy Pál apostol írja:

2 Kor 3:18 Mi pedig az úrnak dicsőségét mindnyájan fedetlen arczczal szemlélvén, **ugyanazon ábrázatra elváltozunk, dicsőségről dicsőségre,** úgy mint az úrnak Lelkétől...

Egészen addig, míg ki nem ábrázolódik rajtunk a Krisztus (Gal 4:19). Így fog megtelni a föld Isten dicsőségével. Ez tehát a keresztyén ember életprogramja, melyre csak azok képesek, akik valósággal megszabadultak a bálványaik rabságából és akiknek Jézus Krisztus a legdrágább kincsük és első számú Szerelmük, akik Istenben gyönyörködnek és Benne találnak teljes megelégtülést, teljes örömet, békességet, elfogadást és tökéletes biztonságot.

"Akinek van füle a hallásra, hallja!" (Mt 13:9)